

Boj s větrnými mlýny v opeře

Státní opera uvedla po sto letech od premiéry Massenetova **Dona Quichotta**

HELENA HAVLÍKOVA

Lyricko-konverzační operu *Don Quichotte* s řadou autobiografických konotací složil slávou hýčkaný, ale již nemocný Jules Massenet v 67 letech při vzplanutí pro svou pozdní „múzu“ Lucy Arabellovou. klerá pak zpívala roli Dulciney. Objednavatel opery Raoul Samuel Gunsbourg využíval úspěch fenomenálního basisty Fjodora Šaljapina, který po premiéře v roce 1910 s parádní rolí dobytval operní jeviště (v roce 1934 s ní vystoupil i u nás v Národním divadle).

Z našich basistů se jako rytíř smutné postavy proslavil především Eduard Haken. Pokud by Státní opera měla novodobého Šaljapina nebo Hakena, byla by tato dramaturgická volba v našem massenetovském úhoru vítaným příspěvkem. Při první premiéře však kongeniálního protagonistu pohříchu nenabídl. Pustit se za této situace do Quichotta je až příliš drsnou metaforou Quichotta-va boje s větrnými mlýny, které nemohl spasit ani dobrý výkon orchestru, ani neotřelé pojetí tandemu Dvořák-Nekvasil. Heiko Mathias Förster

Ivan Tomašev rotu státní opera Praha

ter se po Olellovi opět uplatnil jako dirigent schopný rozkrývat potenciál hráčů a dosahovat plasticity v dynamice. Ale nedokázal zpevnit „vetché“ Massenetovo hudební a dramatické předivo, které se sice rozohní španělským koloritem, ale v adaptaci odchýlené od literární předlohy jen chatrně spojuje slavná hudební čísla jako třeba Quichottovo dostaveníčko či Sanchova árie o věrolomnosti žen.

Srbský basista Ivan Tomašev je sice pro roli Quichotta dobře disponován vysokým vzrůstem i znělým basem, ale postrádá charisma, které by zastínilo nedostatky obsažené v díle samém. Jeho sluha Sancho

Pausa v podání mexického basbarytonisty Noca Colína roli typově naplnil, ba svého pána variabilnější výrazovou plasticitou často i zastínil. Quichottovu idolu, v Massenetově pojetí obletované kurtizáně Duleineji, sice Andrea Kalivodová dodala svůdný vzhled a měla i efektní entrée, ale složitější vrstvy této postavy zatím vyjádřit nedokázala.

Inscenátoři se pro příběh z období renesance výtvarně inspirovali felliniovskou nostalgii konce SO. let století dvacátého. Ono je ale úplně jedno, zda Quichotte přijede na Rosinantě, či v otřískané fialce a Panza na oslu, nebo motorce - podstatné je, kam a proč jede. Putování za iluzi ukázalo, že na konci této výpravy je opravdu jen iluze - v tom je možná paralela se *Sladkým životem* shodná se Cervantesem i Massenetem. Bez „Šaljapina“ ale nová inscenace ponechala jen iluzi o návratu Quichotta zpět na orbit operních jevišť.

Jules Massenet: Don Quichotte

Dirigent: Heiko Mathias Förster
Režie: Jiří Nekvasil
SOP, premiéra 18.3.